

Bilaga 1

Sammanställning av aktiviteter knutna till införandet av allmän och lika rösträtt

Aktiviteter på nationell nivå

KB och RJ

Kungliga biblioteket och Riksbankens Jubileumsfond arbetar med ett nätverk av forskare, företrädare för ABM-sektorn och andra intressenter med förberedelser inför demokratijubileet. I mars i år hölls en workshop där diskussioner fördes om hur källor som berättar om demokratins genombrottsskede ska kunna göras digitalt tillgängliga till demokratijubileet. I augusti anställdes fil. dr Karin Kvist Geverts för att genomföra en kartläggning av materialet. Museerna, arkiven och biblioteken medverkar genom en självrapportering.

Riksdagen

Riksdagen ska fira demokratins genombrott med en rad aktiviteter fram till 2022. De aktiviteter som planeras är bland annat utställningar, seminarier, digitala spel, filmer, informationsmaterial till skolor samt en fest. Det ska också tas fram en digital plattform för webb och sociala medier. Det finns en parlamentarisk kommitté och en styrgrupp som leder arbetet med jubileet. Sekretariatet ingår i Riksdagens kommunikationsavdelning. Budget för 2018 är ca 15 miljoner kronor, för kommande år ca 5 miljoner per år.

Rörelsernas museum

Malmö stad har fått i uppdrag från Kulturdepartementet att utreda frågan om att etablera ett museum som ska behandla demokrati och mänskliga rättigheter. En förstudie, rapporten Rörelsernas museum, som behandlade förutsättningarna för ett demokrati- och migrationsmuseum i Malmö lämnades till Kulturdepartementet i maj 2017. Regeringen beräknar att fr.o.m. 2018 tillföra anslaget Bidrag till vissa museer, fem miljoner kronor för att möjliggöra en fördjupad förstudie och försöksverksamhet för detta.

Forum för levande historia

Forum för levande historia är en myndighet under Kulturdepartementet med uppdrag är att vara ett nationellt forum för att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten har särskilt till uppgift att informera om Förintelsen och kommunistiska regimers brott mot mänskligheten, sträva efter att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Beslutet att inrätta en myndighet med det här uppdraget har bakgrund i Stockholmsdeklarationen som antagits av många stater. Enligt deklarationen ska staten stödja minneshållande, undervisning och studier av Förintelsen. Syftet är att kunskaper om Förintelsen ska motivera människor att arbeta för alla människors lika värde.

Uppdrag till kulturarvsmyndigheter

Ingen ytterligare information har gått att få fram om huruvida regeringen planerar att ge uppdrag till ytterligare kulturarvsmyndigheter i anslutning till demokratijubileet.

Biblioteken – Stockholms stadsbibliotek

På biblioteken kan stockholmarna odla sitt inre, hitta nya stigar och fördjupa sig i miljoner nya världar. Här är världen större. Med ca 9 000 aktiviteter per år förs samtal med bredd och djup om de frågor som berör i samhället. Här ryms även det obekväma och kontroversiella. Biblioteket förvaltar uppgiften med ansvar genom att problematisera, sätta i sammanhang, ställa frågor och ge olika perspektiv.

Stockholms stadsbibliotek har en bred programverksamhet där även verktyg för ett kritiskt förhållningssätt på nätet ingår. Bland annat uppmärksammades det på Källkritikens dag i år, men SSB erbjuder också en rad egen producerade filmer på ämnet som återfinns på webben. I SSBs programutbud finns Digitala första hjälpen att tillgå för att stödja stockholmarna i kompetenshöjande insatser.

Med ett 40-tal bibliotek med god spridning över staden har människor som rör sig i staden möjlighet att ta del av medier och självständigt förkovra sig i bibliotekens utbud. Dessa mötesplatser bidrar i hög utsträckning till fri åsiktsbildning och kunskapsbildning, just som bibliotekslagen (2013:801) föreskriver för det demokratiska samhällets utveckling.

Pågående och planerade aktiviteter Stadsmuseet

Bokprojekt på Stockholmia

Tolfternas samkväm

En illustrerad populärhistorisk bok om ”Tolfternas samkväm för kvinnor från olika yrkesområden”. Samkvämet var ett nätverk för folkbildning och kontakt över klassgränserna som startades 1892 i Stockholm av Ellen Key och personer i hennes krets.

Tolfterna ordnade samkväm för arbetarkvinnor med diskussioner, föredrag och lekar. De hade lånebibliotek, kursverksamhet och var sambandscentral för kvinnliga fackförbund. Under diskussionskvällarna avhandlades aktuella frågor som bostadsbrist, rösträtt och koloniträdgårdar. Hundratals kvinnor var engagerade, flera är kända namn: Anna Lindhagen, Kerstin Hesselgren, Elsa Beskow, Kata Dahlström, Maria Sandel med flera. De flesta liknande kvinnoorganisationer för folkbildning konkurrerades ut av bildningsförbunden, men Tolfterna levde kvar in på 1960-talet.

Lisbeth Håkansson Petré

Utgivning beräknad till våren 2019

I samband med boksläpp anordnas publika evenemang på bokens tema

1902 år rösträttskravaller

Populärvetenskaplig bok om Stockholm i april och maj 1902, med kravaller, gigantiska demonstrationer, riksdagsdebatter och storstrejk.

Magnus Olofsson

Osäker utgivning, beroende av extern finansiering, beräknad till 2019.

Medborgarhuset i Stockholm – ett hus för människovärdet

Författaren har intervjuat människor med koppling till verksamheter i Medborgarhusets historia. Verksamheter på senare år har varit bl a Tranströmerbiblioteket, Forsgrénka badet, Sensus, Kulturskolan, Debaser, Göta Källare. Sedan 2016 är huset tömt för renovering. Husets idé kom till 1917, och är nära sammankopplat med demokratins genombrott. I

samband med boksläppet planeras ett större evenemang kring betydelsen av demokratiska platser i staden, eventuellt i samverkan med Fritidsvetarna och Föreningen för folkbildningsforskning.

Astrid Hasselrot

Planerad utgivning 2020

Rösträttskampen

Bok på idéstadiet om rösträttskampen i Stockholm, för bred spridning och samverkan med stadens skolor. Planeras i samarbete med Stadsarkivet, Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek samt Stads- och kommunhistoriska institutet vid Stockholms universitet. Kanske kan kopplas till ett studiematerial hos Stockholmskällan.

Osäker utgivning, beroende av finansiering.

Revolutionen som uteblev. Stockholms politiska sällskapsliv 1770–1830

My Hellsing

Författaren undersöker utifrån ett genusperspektiv hovets kontakter i staden under den period då kungamakten förmodas ha utmanats av en borgerlig offentlighet. Det politiska sällskapslivets villkor för kvinnor och män gestaltas utifrån ett rikt persongalleri av maktlösa kungligheter, liberala adelsmän, frustrerade diplomater, framgångsrika utländska aristokrater och demimonder i prekär ställning. Boken bygger på aktuell forskning och en djupdykning i primärkällor (brev, dagböcker, memoarer, reseskildringar, spion- och polisrapporter, annonsmaterial, räkenskaper, föreningsarkiv, kart- och bildmaterial).

Övrigt på Stockholmia

Stockholmiapriset 2018

Samfundet S:t Erik, Stadsarkivet i Stockholm och Stockholmia – forskning och förlag utlyser två priser för bästa uppsatser på master- eller magisternivå. 2017/18 efterfrågar vi särskilt uppsatser som berör temat demokrati.

Utlysning av forskningsmedel

Stockholmia avser under 2018 utlysa ett forskningsstipendium som uppmuntrar till forskning på det omfattande material med utskrivna möten från Kommunfullmäktige som nyligen digitaliserats av Stadsarkivet.